

Posudek oponenta na bakalářskou práci Michala Kopence *Energetická bezpečnost ČR a koncept sekuritizace*

Kolega Kopence bude svou práci obhajovat již potřetí. Jako oponent předchozí verze jeho práce se nemohu vyhnout srovnání s textem, který autor obhajoval minule a který neobhájil. Především je třeba říct, že práce doznala značných změn k lepšímu. Autor redukoval počet svých hypotéz ze tří pouze na jednu, což bylo v zásadě moudré strategické rozhodnutí, jakkoli relativně vágní formulace této hypotézy podle mě umožňuje spíše simulaci testování hypotézy než její skutečné testování, s řadou nesnází se nicméně autor docela invenčně potýká v závěrečné kapitole práce, již lze z tohoto hlediska rovněž ocenit.

Zejména teoretická část se proměnila velmi výrazně a první kapitola je na úrovni bakalářské práce kvalitním, místy až nadprůměrně zdařilým shrnutím konceptů, z nichž autor vychází. Jestliže je o něco slabší kapitola druhá (zejména část 2.1 se nevyhnula jisté nestrukturovanosti), lze to myslím přinejmenším částečně připsat na vrub také tomu, že kodaňská škola a koncept sekuritizace je nepoměrně inspirativnější a více stimulující materie pro charakteristiku než koncept energetické bezpečnosti.

Druhou částí druhé kapitoly začíná cosi, co by mohlo být nazváno empirickou částí – a spolu s ní začínají také závažnější problémy. V této části pramení především z toho, že ač autor odkazuje studii Tichého a Binhacka* pouze jednou (na s. 23 píše, že z ní přejímá „model“ pro analýzu; v textu je pak zmiňuje ještě jednou) a z formulací jeho textu vyplývá, jako kdyby prováděl vlastní analýzu, přebírá od autorů nejen „model“ pro analýzu, ale rovněž dokumenty, které zkoumá, tabulku s výčtem klíčových slov (srv. s. 24 a původní článek Tichého a Binhacka, s. 97), a také citaci, kterou odkazují k původním zdrojům a nikoli k tomu, jak s nimi pracují Tichý a Binhack (srv. s. 24 a Tichý – Binhack, s. 97). Je třeba říci, že autor texty dokumentů rovněž zkoumal, uvádí řadu dalších citací, které Tichý s Binackem v článku nemají. I přesto je jejich vliv na autora mnohem větší než by vyplývalo ze dvou zmínek v textu a jednoho odkazu. V některých případech je autor zřetelně textově ovlivněný (jakkoli upravenými) formulacemi článku, aniž by na tento článek v daných pasážích jakkoli odkázel: „*Nejen na objemovém, ale také obsahovém nárůstu dokumentu v průběhu šesti let je možné dokumentovat růst významu energetické politiky státu.*“ (Tichý a Binhack, s. 95)

„*Už jen po objemové stránce lze s jistotou říci, že v průběhu šesti let, tedy v časovém úseku mezi SEK 2004 a její aktualizací z roku 2010, nabrala energetická otázka na důležitosti.*“ (s. 23)

„*Slovo závislost ve významu dovozní závislosti je v obou textech zastoupeno přibližně stejně.*“ (Tichý a Binhack, s. 98)

„*Slovo závislost je vnímáno v obou dokumentech téměř stejně.*“ (s. 25).

„*Pojem krize, ve vztahu k nedostatku energetických surovin, se vyskytuje v obou dokumentech. Avšak obsahová analýza obou dokumentů odhaluje několikanásobný růst slova v tomto kontextu v aktualizovaném vydání SEK z roku 2010. Tento fakt není nijak překvapivý, uvážíme-li výpadky v dovozu zemního plynu (2006, 2009) a ropy (2007). Zatímco krize z let 2006 a 2007 nejsou zásadním způsobem zmiňovány, plynová krize z přelomu let 2008 a 2009 je zmíněna konkrétně včetně hrozeb, které by mohlo způsobit její opakování.*“ (Tichý a Binhack, s. 98)

„*Posledním výrazem, jímž se analýza zabývá, je výraz krize ve spojitosti s výpadkem dodávek energetického zdroje. Na první pohled je patrné, že slovo krize je několikanásobně vícekrát obsaženo v SEK 2010 než ve starší verzi. Pro toto abnormální navýšení*

* Tichý, Lukáš – Binhack, Petr: Česká debata o vnější dimenzi energetické bezpečnosti a národní zájem, *Středoevropské politické studie*, Ročník XIV, Číslo 1, s. 90-128, dostupné on-line:

<http://www.cepsr.com/dwnld/tichy-binhack-clanek201200104.pdf>

je jednoduchá odpověď, a to plynová krize z roku 2006, 2009 a ropná krize z roku 2007. Role plynové krize z počátku roku 2009 je v dokumentu silně patrná a mnohokrát zmiňována. Důraz na vyvarování se dalších krizí je patrné i z podkapitoly SEK 2010 Strategické priority energetiky ČR...“ (s. 26)

Z citací je jasné patrné, že jistě nejde o prvoplánový plagiát – ale zároveň také to, že je autor analýzou Tichého a Binhacka pracuje výrazně více, než by plynulo z formulace o pouhém převzetí „modelu“. To by bylo zcela v pořádku, ba naopak prospěšné, pokud by ovšem autor uměl jasně signalizovat čtenáři, kde ještě navazuje na dosavadní literaturu a kde už nacházíme jeho vlastní přínos. Právě tato schopnost je také jednou z klíčových dovedností, již si musí osvojit student na bakalářském stupni. Nemyslím si, že se autor vědomě dopustil plagiátu, rozhodně ale nedemonstroval schopnost práce s literaturou, jaká by odpovídala byť i bakalářskému stupni studia.

Třetí kapitola se věnuje výroky českých politiků. Jakkoli od minulé verze doznala jistých úprav textu, v zásadě má stejný problém jako minulé verze – je spíše přehledem než analýzou, autor neuplatňuje žádnou z četných metod pro analýzu textu a postupuje v podstatě metodou „ten říká to a ten zas tohle“. I závěry, které by z tohoto přehledu mohly plynout (např. že sekuritizace české energetické politiky byla výrazně dílem Mirka Topolánka, naopak např. prezident Klaus či ministr Schwarzenberg se k tématu vyjadřovali málo a ministr Schwarzenberg téma spíše přenechával nižším specializovaným instancím), nejsou v textu nijak analyzovány ani kontextualizovány s jinými fakty (např. že Mirek Topolánek po odchodu z politiky působí v energetickém byznysu se z práce nedozvíme). Jakkoli má závěrečná kapitola některé přínosné momenty, nemůže smazat jistou pachut' z toho, co mělo být empirickým jádrem práce.

Velmi rád bych ocenil značný posun, k němuž došlo v některých částech kolegovy práce. Bohužel, úroveň zpracování sekce 2.2 a třetí kapitoly mi neumožňují uznat, že práce jako celek splňuje nároky kladené na tento typ prací a doporučit ji k obhajobě.

Praha 13. 6. 2014

Ondřej Slačálek